

388/2010

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 21 września 2010 r.

BSA II - 021 - 119/10

**Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 sierpnia 2010 r., BPS/KU-034/947/5/10 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (druk senacki nr 947)**.

Z poważaniem

wz.

**Prof. dr hab. Walerian SANETRA
Prezes Sądu Najwyższego
Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych
i Spraw Publicznych**

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Warszawa, dnia 21 września 2010 r.

BSA II – 021 – 119/10

Opinia

**w sprawie Projektu zmieniającego ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny,
Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska**

I. Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy zmieniający ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska dotyczy Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i ma na celu wskazanie podmiotu właściwego do prowadzenia egzekucji, rozszerzenie delegacji ustawowej do wydania aktu wykonawczego w zakresie określenia wzoru raportu z wykorzystania dotacji i zasad gospodarki finansowej Funduszu oraz wskazanie podmiotu zobowiązanego do pokrywania kosztów zaliczek na egzekucję komorniczą należności Funduszu.

II. Zmiany w zakresie art. 2 pkt 2 ustawy przewidują przekształcenie treści nieobowiązującego jeszcze art. 43 KKW przez:

- uzupełnienie § 2 o zwrot „zwany dalej dysponentem Funduszu”
- nowy § 3 w brzmieniu „Sąd, który wydał orzeczenie w I instancji prowadzi wyodrębnioną szczegółową ewidencję księgową nawiązek i świadczeń pieniężnych zasądzonych na rzecz Funduszu”.
- nowy § 4 w brzmieniu „Egzekucja nawiązek i świadczeń pieniężnych zasądzonych na rzecz Funduszu jest prowadzona przez sąd, o którym mowa w § 3, według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Zaliczka na koszty egzekucji jest finansowana ze środków Funduszu”.
- nowy § 8 (zastępujący dotychczasowy § 6) w brzmieniu „Dysponent Funduszu udzielając dotacji celowej, zwanej dalej dotacją, na realizację zadań, o których mowa w § 6 pkt 1, 3 i 4, zawiera z podmiotem umowę”.
- Nowy § 10 (zastępujący dotychczasowy § 8) w brzmieniu „Podmioty, które otrzymały dotacje z Funduszu, są obowiązane do sporządzania i

przekazywania dysponentowi Funduszu kwartalnych raportów dotyczących wykorzystania tych środków, oraz w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania do sporządzenia i przekazania rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym”

- Nowy § 12 (zastępujący § 10) w brzmieniu „Dysponent Funduszu kontroluje prawidłowość wydatkowania dotacji otrzymanych z Funduszu, w tym zgodność informacji zawartych w raportach, o których mowa w § 10, ze stanem faktycznym”
- Wykreślenie dotychczasowego § 11 stanowiącego, że „Kontrola, o której mowa w § 10, odbywa się zgodnie z art. 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146)”
- Nowy § 13 (zastępujący dotychczasowy § 12) w brzmieniu „ Podmioty, które wykorzystał dotacje niezgodnie z celem ich przyznania, są obowiązane do zwrotu dysponentowi Funduszu równowartości przekazanych środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia takiego wykorzystania”
- Nowy brzmienie pkt 5 w § 17 (dotychczas § 16), stanowiący, że „sposób wykorzystania i rozliczania środków Funduszu, w tym wzór i terminy składania przez podmioty kwartalnych informacji”
- Nowy pkt 6 w § 17 (dotychczas § 16), stanowiący, że „Szczegółowe zasady gospodarki finansowej Funduszu, uwzględniając potrzebę prowadzenia odrębnej gospodarki finansowej w zakresie realizacji zadań dotyczących pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz pomocy postpenitencjarnej, a także potrzebę skutecznego i racjonalnego wykorzystywania środków Funduszu oraz osiągnięcia celów, dla których Fundusz został utworzony”.

III. Zmiany w zakresie art. 5 ustawy przewidują skreślenie „a także do wyodrębnienia tych środków w ewidencji księgowej.”

IV. Projektowane zmiany mające zasadniczo rozwiązać problemy wynikające głównie z braku regulacji odnośnie do egzekucji świadczeń pieniężnych i nawiązek zasądzonych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej są generalnie zasadne (w szczególności zasadne jest skorelowanie regulacji dotyczącej Funduszu z wymogami stawianymi przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Niektóre zmiany wzbudzają jednak wątpliwości. Wskazać należy, że postępowanie egzekucyjne w zakresie postępowania wykonawczego uregulowane zostało w Kodeksie karnym wykonawczym zasadniczo w art. 25-31.

Z art. 25 KKW wynika, że egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, orzeczonej grzywny, świadczenia pieniężnego, należności sądowych oraz

zobowiązania określonego w art. 52 Kodeksu karnego prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej. Zgodnie z tym, zastosowanie we wskazanych sprawach będą mieć przepisy art. 758 i n. k.p.c. Z tych zaś wynika jednoznacznie, że **sprawy egzekucyjne należą do właściwości sądów rejonowych i działających przy tych sądach komorników** (w bardzo wąskim zakresie sprawy egzekucyjne prowadzone są przez sądy okręgowe). Tymczasem projektowana regulacja w art. 43 § 4 w zw. z § 3 stanowi, że egzekucja nawiązek i świadczeń pieniężnych zasądzonych na rzecz Funduszu jest prowadzona przez sąd, który wydał orzeczenie w I instancji. Wskazać należy, że orzeczenie takie może, w zależności od charakteru sprawy, wydać sąd rejonowy albo sąd okręgowy. W takim układzie projektowana regulacja nałożyłaby na sądy okręgowe konieczność prowadzenia postępowania egzekucyjnego w pełnym zakresie, co wydaje się stać w sprzeczności z przepisami procedury cywilnej. Z drugiej strony domniemywać można, że projektodawcy chcą wskazać na podmiot właściwy do wszczęcia egzekucji. W tym znaczeniu omawiana regulacja nawiązywałaby do art. 796 § 2 k.p.c., który wskazuje, że „w sprawach, które mogą być wszczęte z urzędu, egzekucja może być wszczęta na żądanie sądu pierwszej instancji, który sprawę rozpoznawał, skierowane do właściwego sądu lub komornika”. Jeżeli intencją projektodawców było aby sąd orzekający w pierwszej instancji jedynie wszczynał postępowanie egzekucyjne odnośnie do nawiązek i świadczeń pieniężnych zasądzonych na rzecz Funduszu, to projektowany art. 43 § 4 k.k.w. powinien zostać przeredagowany (np. poprzez rezygnację ze sformułowania „egzekucja [...] prowadzona jest przez sąd” na rzecz „egzekucja [...] wszczynana jest przez sąd”, względnie na ograniczenie się jedynie do odesłania do odpowiedniego stosowania art. 796 § 2 k.p.c.). Jeżeli zaś chodziło o zmianę systemową w zakresie prowadzenia egzekucji przez sądy cywilne, to zgodnie z powyższymi uwagami, należy uznać ją za chybioną.

V. Wskazać należy, że uregulowania zawarte w art. 2 pkt 2 oraz w art. 5 ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 40, poz. 227) wchodzi w życie w dniu 1 lipca 2011 roku. Tymczasem projektowana ustawa (zmieniające wskazane regulacje), zgodnie z jej art. 2 ma wejść w życie pół roku później, tj. dnia 1 stycznia 2012 roku. Wymaga zastanowienia, czy nie byłoby celowym ustalić wejście w życie opiniowanej ustawy również na dzień 1 lipca 2011 roku. Wydaje się, że obecnie przyjęte rozwiązania wprowadzi niepotrzebne utrudnienia w zakresie działania Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w szczególności w zakresie prowadzenia egzekucji na rzecz Funduszu. W tym aspekcie nie przekonują argumenty zaprezentowane w uzasadnieniu do projektu ustawy.